

Obsah

Předmluva	9
Úvod do problematiky	16
1 Mechanismy a obsahy transgeneračního přenosu na příkladu traumatu	30
1.1 Trauma	30
1.2 Definice transgeneračního přenosu	32
1.3 Konceptualizace přenosu	32
1.3.1 Teoretické přístupy	34
1.3.2 Klinické a neklinické skupiny	35
1.4 Obecné mechanismy přenosu	36
1.4.1 Mechanismy přenosu u zvířat	37
1.4.2 Mechanismus přenosu u lidí	38
1.5 Specifické mechanismy	41
1.5.1 Hněv a agresivita	41
1.5.2 Obranné mechanismy	42
1.5.3 Neintegrovaný afekt	44
1.5.4 Mlčení	45
1.5.5 Emoční odstřižení	45
1.5.6 Přehnaná otevřenost	46
1.5.7 Protektivita	46
1.5.8 Parentifikace	46
1.5.9 Legitimizace	47
1.5.10 Transgenerační atmosféra	47
1.5.11 Změny v Self	47
1.5.12 Aktivismus	48
1.5.13 Senzitizace	48
1.5.14 Optimismus	49
1.5.15 Úspěchy a protektivní faktory	49
1.6 Podrobnější příklad přenosu – psychopatologie přijímání potravy u druhé a třetí generace po holocaustu	50
1.7 Na závěr	56
1.7.1 Protipřenos	56
1.7.2 Uzdravující spravedlnost	59

2	Epigenetická dědičnost traumatu	60
2.1	Úvod	60
2.2	Molekulární epigenetika	62
2.2.1	Histonový kód chromatinu	63
2.2.2	Metylace DNA	64
2.2.3	Molekuly RNA	64
2.2.4	Malá odbočka: projekt ENCODE	65
2.3	Epigenetická dědičnost	66
2.3.1	Hypotéza šetřivého fenotypu ve vědecké praxi	67
2.3.2	Endokrinní disruptory	68
2.3.3	Prenatální vlivy: proč je výhodnější experimentovat se samci?	69
2.3.4	Prenatální vlivy a stres	70
2.3.5	Postnatální vlivy a válečná traumata	71
2.3.6	Postnatální trauma a epigenetika	72
2.4	Transgenerační epigenetická dědičnost traumatu	74
2.4.1	Strach z vůně	74
2.4.2	Trauma ze separace či ztráty rodiče	75
2.5	Stres a osa HPA	76
2.6	Epigenetické regulace a jejich dopad na mozek	78
2.7	Potíže s epigenetickými studiemi	79
2.8	Epigenetika jako chybějící článek mezi nature a nurture?	81
3	Mezigenerační učení v rodinách	83
3.1	Úvod	83
3.2	Co je mezigenerační učení	85
3.3	Mezigenerační učení jako reakce na společenské změny	86
3.3.1	Demografické změny spojené se stárnutím populace	86
3.3.2	Proměny tradiční rodiny	87
3.3.3	Proměny směrem ke společnosti vědění	88
3.4	Související koncepty: mezigenerační kontakty, komunikace, vztahy a solidarita	89
3.4.1	Mezigenerační kontakty a jejich přínosy	89
3.4.2	Mezigenerační komunikace a vztahy	90
3.4.3	Mezigenerační solidarita	92
3.5	Kultura rodiny jako podmínka učící se rodiny	94
3.5.1	Komunikace v rodině	95

3.5.2	Atmosféra v rodině	96
3.5.3	Soudržnost v rodině	96
3.5.4	Učení v rodině	97
3.6	Co říkají respondenti o mezigeneračním učení v rodině	98
3.7	Modely učení v rodině	100
3.8	Role rodinných edukátorů v mezigeneračním učení	103
3.9	Shrnutí a závěr	108
4	Kvantitativní a kvalitativní měření transgeneračního přenosu traumatu	110
4.1	Úvod	110
4.2	Kvantitativní měření transgeneračního přenosu traumatu	111
4.3	Kvalitativní měření transgeneračního přenosu traumatu	118
4.3.1	Rozhovor	119
4.3.2	Analýza dokumentů	125
4.3.3	Genosociogram	126
4.3.4	Kvalitativní dotazník	129
4.4	Závěr	130
5	Holocaust a transgenerační přenos očima psychoanalýzy	132
5.1	Zkušenost přeživších	132
5.1.1	Co je nevědomí?	133
5.1.2	Co jsou psychické obrany?	133
5.1.3	Co je psychické trauma?	134
5.1.4	Co je narcismus?	137
5.1.5	Co je empatie?	137
5.2	Zkušenost potomků přeživších	138
5.2.1	Co je mentalizace?	139
5.3	Psycho-genetické přenášení traumatu a psychoanalýza	142
5.3.1	Co je přenos a protipřenos?	143
5.3.2	Vliv rodičovské minulosti na potomky	144
5.4	Závěr	152
6	Migrace, uprchlíci a transgenerační přenos	153
6.1	Úvod	153
6.2	Propojení traumatizace násilím a smutku z vyhnanství	155
6.2.1	Uprchlíci a přistěhovalci v migračním procesu	155
6.2.2	Migrace jako ztráta	157

6.3	Mechanismy transgeneračního přenosu traumatu	159
6.3.1	Sdílená afektivní atmosféra	161
6.3.2	Příběhy sebe-porozumění	163
6.3.3	Kulturní trauma	166
6.4	Závěr	169
7	Psychoterapeutické směry a transgenerační přenos	171
7.1	Léčba předávané traumatické zkušenosti v psychoanalytické tradici	171
7.2	Transgenerační přenos z pohledu jungiánské analytické psychologie	178
7.3	Kognitivně-behaviorální terapie	184
7.4	Rodinná terapie	188
7.5	Biosyntetická psychoterapie	191
7.6	Pesso Boyden System Psychomotor (PBSP)	195
7.7	Transakční analýza	202
7.8	Psychodynamická imaginativní traumaterapie	206
8	Psychoterapie transgeneračního přenosu – praktické zkušenosti	211
8.1	Úvod	211
8.1.1	Osobní zkušenosti	212
8.2	Tři aspekty vědomí	213
8.2.1	První aspekt vědomí: prostor mezi terapeutem a klientem	213
8.2.2	Druhý aspekt vědomí: intrapsychický prostor terapeuta	218
8.2.3	Třetí aspekt vědomí: prostor pro kontext	229
8.3	Závěr	231
	Poděkování	234
	Seznam zdrojů	235
	Autoři a editoři (abecedně)	259
	O projektu	262